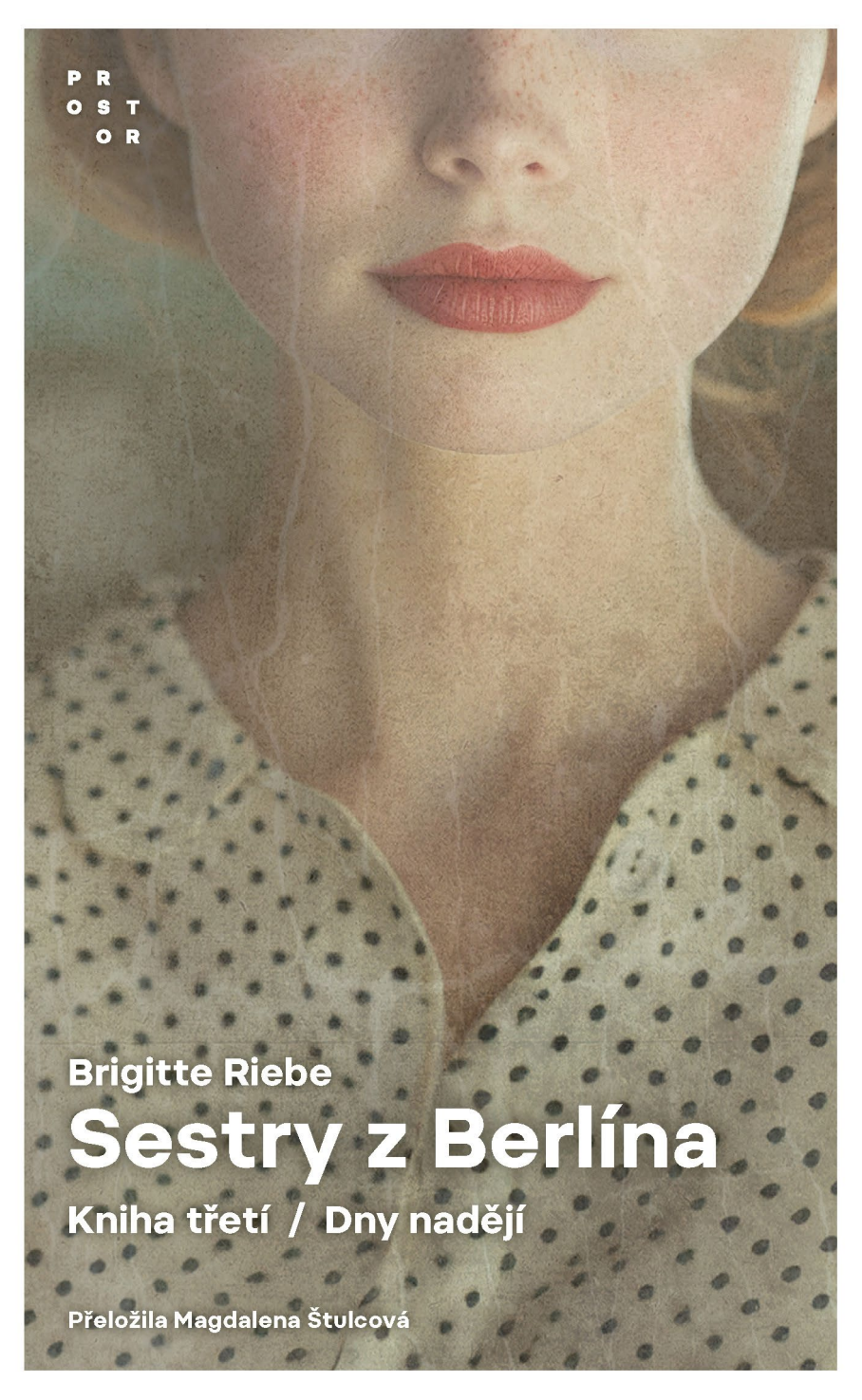




P
R
O
S
T
O
R

Brigitte Riebe

Sestry z Berlína

Kniha třetí / Dny nadějí

Přeložila Magdalena Štulcová

**P R
O S T
O R**

Brigitte Riebe

**P R
O S T
O R**

Edice **Přítelkyně**

Brigitte Riebe
Sestry z Berlína

Kniha třetí / Dny nadějí

Přeložila Magdalena Štulcová

Praha, 2026

**P R
O S T
O R**

Originally published under the title

TAGE DER HOFFNUNG

Copyright © 2018 by Rowohlt Verlag GmbH, Reinbek bei Hamburg

Czech edition © PROSTOR 2026

Translation © Magdalena Štulcová 2026

ISBN 978-80-7260-661-0

Pro mou Leu

V řekách na sever od budoucna
hážu síť, kterou
váhavě zatěžuješ
stíny
psanými kamením.
— Paul Celan

Prolog

Berlín, únor 1958

Nikdy nic z toho nezapomene.

Zčásti mandlově zelené, zčásti cínově šedé pařížské střechy.

Stříbřitý lesk noční Seiny v prosinci, když padají první sněhové vločky.

Nebe ve světle zapadajícího slunce, někdy zbarvené až do fialova.

Hlasité vrkání holubů před Notre Dame.

Netrpělivý klapot podpatků lodiček na chodníku, protože Pařížanky jako by vždycky měly naspěch.

Útržky melodií vyhrávaných na akordeon v noční Latinské čtvrti, které umí znít tak melancholicky jako nic na světě.

Nezapomene na hlad krutě svírající žaludek a na vysvobození, jaké dokáže přinést čerstvě upečená bageta.

Na chuť černého tabáku na jazyku, kdy si člověk připadá tak proklatě dospělý.

Na noci plné lásky ve věčně profukující mansardě, která se jim stala domovem.

Na kreslení aktů u monsieur Colberta, který ji naučil precizně se dívat.

Ale zrovna tak nezapomene na hořké slzy a pocit nejhlubší ztráty, když její přítel Pascal zničehonic pocítil, že není povolán k životu umělce, rozhodl se pro zaměstnání se zajištěným živobytím a vrátil se k rodičům do Lyonu. Stálo ji to enormní množství sil, než se

dokázala od tak ochromující bolesti odtrhnout, než jí to jednoho krutě mrazivého rána najednou došlo. Musí se vrátit do Berlína.

A tak teď, šestnáct měsíců od svého zmizení, stojí znovu s prázdným žaludkem na stanici Bahnhof Zoo a klepe se zimou. Florentine, nejmladší ze sester Thalheimových, bez jediného centimu v peněžence, protože úplně poslední peníze vydala za jízdenku. V batohu jen něco málo na sebe, to skoro nic neváží. Batoh je těžký kvůli skicákům pokresleným do poslední stránky a Florentine v něm taky schovává už značně potrhaný výtisk básní Paula Celana *Mák a paměť*, bez něhož se nehne, poněvadž Celanova slova se jí při čtení proměňují v barvy. A pak tu ještě je to nejdražší, co má, nepraktické šedé desky s vlastními obrazy, nespustí je z očí, přestože to nejlepší z poslední doby si poslala už předem jako cennou zásilku do vlasti.

Možná jí tenhle poklad už brzy pomůže, pokud se přece jenom bude znovu ucházet o přijetí.

Samým rozčilením Flori ve vlaku vůbec nespala a je k smrti unavená. Kam má teď jít?

V poslední době s rodinou nebyla moc v kontaktu. Několikrát napsala Silvii, ještě méně dopisů poslala *ma-man* – a ty si nepochybně hned přečetl taky otec, ten se vždycky obával nejhoršího.

Měla by se přesto vydat k rodičům do honosné vily na Branitzer Platzu, kde ji určitě s úlevou rádi přivítají, ale hned po první radosti ze shledání ji budou mučit nekonečnými litaniami nabádání a příkazů?

K Rike do Giesebrechtstrasse v Charlottenburgu, kde její nejstarší sestra bydlí společně s manželem Sandrem a dvěma dětmi Annou a Matteem? Od ní by si jistě taky musela ledaco vyslechnout...

K Silvii, prostřední z Thalheimových sester, která jí dřív nejdnou podala pomocnou ruku? Jenže Flori se obávala, že od té doby, co se Silvie vdala a narodilo se jí dítě, přehodila výhybku a přestoupila taky do tábo-ra maloměšťáků. Florina zvědavost na jejího nakladatelského manžila s libozvučným hlasem plus synáčka měla své hranice...

Její starší sestry nemohly být rozdílnější. Často působily jako oheň a voda a jejich roztržky a rozepře už ani nepočítala. A přesto ty dvě navzdory všem protikladům spojuje cosi, co Flori nemá a nemůže to nikdy dohonit, bez ohledu na to, jak dlouho bude žít – celých deset let společných zážitků z doby před jejím narozením, a ta doba její sestry navždycky spojuje a sjednocuje, kdykoli je to zapotřebí.

Jak se s tím má srovnat?

Inteligentní, svědomitá Rike se zasloužila o znovuvybudování obchodního domu, protože ten původní zničily za války bomby, a taky dokáže vyřešit každý problém. A smyslná extrovertní Silvie slaví úspěchy v rozhlase a svým šarmem každého oslní – co zbylo pro ni, nejmladší? Florina matka je navíc Claire, otcova druhá žena, která jeho první manželce, pohádkové a nedostižné Almě, nesahá ani po kotníky. Přísně vzato je Flori jenom jejich poloviční sestra a přesně tak se mezi Rike a Silvii často cítila – nenápadná, dětinská, naprostoto přebytečná. Bez kreslení, které pro ni představovalo bránu do jiných světů, by to vůbec nevydržela, a i tak to mezi nimi měla těžké. Flori musela vystrčit růžky, aby si uvědomila samu sebe, musela pořádně zabrat kontra, aby ostatní vzali její existenci na vědomí, musela se vzepřít všemu, co ji dráždilo, a ze všeho nejvíc se

musela vynasnažit dělat úplně všechno jinak, absolutně jinak než sestry.

Ještě tak nejvíc jí rozuměl Oskar, Silviino dvojče, ten se o společenské konvence staral celý život stejně málo jako Flori. Jenže Oskar leží už rok vedle své matky v rodinné hrobce na hřbitově Heerstrasse ve Westendu. Když se Flori dozvěděla o jeho tragické smrti, nesmírně ji to rozesmutnilo. S Oskarem zbožňovali Jamese Deana, jeho filmy do sebe oba přímo nasávali. To, že Oskar stejně jako jeho idol zahynul ve svém hogo fogo sportovním voze, jí připadalo jako zlá ironie osudu. Proč musel zahynout zrovna Oskar, který přežil útrapy války a roky v ruském zajetí? Takový člověk jako on, samý vtip, sršící radostí a plný života?

Flori se s tím dodnes nevyrovnala, a vždycky když si na to vzpomene, přejede jí mráz po zádech. Znovu ji také víc rozbolela hlava, v posledních dnech ji bolela dost často, a navíc jí teče z nosu. Snad na ni ještě ke všemu neleze chřipka?

Musí dojít pěšky aspoň do Bleibtreustrasse, do bytu, kde dřív bydlela babička Frida a od té doby se tam už vystříдалo hodně členů rodiny. Ať už tam teď bydlí kdokoli z nich, určitě jí dá něco k jídlu a ani teplou postel neodepře.

A kdyby ano?

Tak si bude muset poradit jinak.

Vyrazila na cestu.

Už po několika krocích si připadala, jako kdyby odtud nikdy neodjela. Berlín je cítit jinak než Paříž, je syrovější, chudší, postrádá lesk a stoprocentně v sobě nemá nic jižního, je cítit spíš smetím z ulice než ústřicemi, spíš uhlím, pečenými buřty a lacinou hořčicí, přesto Flori

zdejší chladný vzduch lačně nasávala. Tady na Ku'damu zná každý centimetr a samozřejmě se ze všeho nejdříve zastavila před *Módním domem Thalheim* hned na začátku věhlasné noblesní ulice. Fasáda je světle nasvícená, navzdory obrovským sumám za elektřinu, kvůli nimž se otec už celé roky rozčiluje. Rike měla pravdu, když na tom trvala, říká si Flori, která byla v době, kdy obchodní dům znovu vystavěli, ještě moc mladá na to, aby mohla koncepci nové stavby jakkoli chápat. Jejich dům módy září do temné zimní noci jako drahokam, ztělesňuje eleganci, serióznost, ducha módy. V době sovětské blokády jako teenagerka malovala na protest proti ní a na povzbuzení sužovaných berlínských zákaznic barevné obrázky místních památek. Od té doby uplynulo devět let, jí to ale připadá, jako by uplynulo půl století.

Nejméně.

Klasicky vyzdobeným výkladním skříním věnovala jen zběžný pohled. Na bílé pásce nalepené šikmo přes každou výlohu stálo masívními červenými písmeny Výprodej, což se dalo podle jejího mínění řešit výrazně osobnějším oslovením. Jakoby mávnutím proutku se jí rázem připomněly nelehké roky učení v KaDeWe a s nimi pochopitelně i vzpomínky na Pascala; a Flori se mimoděk zachvěla, jak je honem chtěla zapudit.

Už nikdy žádnému mužskému nedovolí, aby jí způsobil takovou bolest.

A zrovna tak už nikdy nebude aranžovat žádnou výlohu, to si přísahala, přestože rodina stále doufá, že ji tímhle způsobem připoutá k rodinnému podniku. Flori má jiné plány. Narodila se krátce po nástupu nacistů k moci, do školy začala chodit v době třetí říše, přežila válku a noční bombové nálety, po roce 1945 se nějak

vpotácela do míru, který se neodvážil pořádně zamést s minulostí a zanechal víc otázek, než přinesl odpovědí – to všechno dál ve Flori bublá jako výbušná směs. Pro ni existuje jen jediná cesta, jak se s tím vyrovnat – umění. Pokývla na pozdrav ruině Pamětního kostela císaře Wilhelma, „Vysokému čahounovi“, jak si Berličané po svém pojmenovali rozstřílenou věž. Obě části byly dosud nezrenovované, což ji kupodivu uklidňovalo, protože jí to dávalo najevo, že vlastně nebyla pryč nijak dlouho. Odtud už přidá do kroku, zanechá za sebou Gloria-Palast, kam ji Wanja Krahle v roce 1953 během Berlinale doručil Silvii poté, co Flori sebral na ulici jako nějaké odhozené smetí. Silvii se s Wanjou později rozešla, Flori ale měla pro jeho ledovcové oči a drsný hlas pořád ještě tajnou slabost.

Jak nepochopitelně byla tenkrát naivní! Jak chtěla po boku své kamarádky Franzí z východního Berlína jako mladistvá rebelka mávat praporem při povstání 17. června... Franzí stály tyhle dětinské nápady víc než roční pobyt v nápravném Domově pro mládež v Dessau. To, co se jí samotné zatím přihodilo na západní straně Berlína, kdy namol opilá odešla do bytu se dvěma nadrženími starými chlápky, si Flori radši vůbec připomínat nebude.

Naproti stojí hotel Kempinski, najednou o několik poschodí vyšší, se světle osvětlenými okny. Naproti tomu Dům módy Staebe-Seger na jejich straně ulice, kolem něhož právě prochází, ji ničím nezaujal. Tatínka tahle konkurence velmi často popouzela, jejich nabídka je ale víc než tuctová. Dnes by se jí přesto to, co nabízejí, docela hodilo, poněvadž v Paříži jí peníze na nové oblečení nezbyvaly.

Flori se na sebe podívala. Prošoupané džíny, sešlapané boty, vytaháný tmavomodrý montgomerák s kapucí, který už dávno potřebuje do čistírny, na hlavě přes flekaté vlasy prastarou pletenou čepici s krempou jako klobouk. Za královnu krásy by se momentálně sotva mohla vydávat. To už spíš za strašáka – ona, Thalheimová!

Jen tak pro sebe se uchichtla, pak se hlasitě rozesmála a nemohla přestat. Několik kolemjdoucích se otočilo a to ji pobavilo ještě víc. Posléze se přece jen uklidnila a pokračovala dál. Zná ten dojemný příběh o ztraceném synovi, který se sice celý rozedraný, ale napravený vrátí domů.

Jakpak se to ale má se ztracenými dcerami?

Na rohu Bleibtreustrasse se Flori znovu zastavila, desky s kresbami si přehodila pod druhou paži, zhluboka se nadechla a vydechla. Už je skoro na místě, ale těch pár posledních metrů, které má ještě před sebou, se před ní natahuje jako guma v praku.

Konečně stojí před domem číslo 33.

Nad vchodem pořád ještě ženská hlava jako přátelský strážce domu vítá každého příchozího. U bronzového zvonku patřícího k bytu ve druhém patře vpravo je stále ještě psacím písmem napsáno „Thalheim“.

Flori tlačítko statečně stiskla. Ozvalo se zazvonění a dveře do domu se otevřely. Ušla sotva pár kroků, když jí vyrazil naproti černobílý podvraťák, useknutým pahýlem ocásku vrtěl na pozdrav a doprovodil ji až nahoru. Tam v otevřených dveřích stojí Gregor a vedle něj Hotte a v náruči chová šedě pruhovanou kočku, jíž chybí půlka ucha.

„Flori?“ vítá ji nevěřicně bratranec.

„Ano,“ odpoví s širokým úsměvem, stáhne si z hlavy

čepici a vysvobodí záplavu měděných kudrnatých vlasů na konci zabarvených dočerna, jako by se jí na ně omylem vylila lahvička tuše. Pes se mezitím motá Gregorovi kolem nohou a dožaduje se přízně.

„Zpátky z ciziny, padám únavou, jsem celá zmrzlá, trochu nastydlá a umírám hlady. Nenašlo by se pro mě v téhle Noemově arše něco k jídlu a kus střechy nad hlavou?“

„No jasně, že jo,“ odpověděl místo Gregora Hotte. „Jen pojď dál, holka, masový kouličky se akorát nesou na talíř.“